

Konferencija za novinare nakon sjednice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Izjava visokog predstavnika Valentina Inzka:

Dame i gospodo,

Prije svega, najljepša vam hvala što ste došli.

Naši razgovori među članovima Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC) u posljednja dva dana bili su konkretni i sveobuhvatni. Bavili smo se pitanjima kao što su vladavina prava, obrazovanje i ekonomija – pitanjima koja direktno utiču na živote bh. građana.

Poruka koja se provlačila kroz cijeli ovaj sastanak je da nam je napredak potreban.

Napredak moramo vidjeti odmah, i poruka s ovog PIC-a je da će međunarodna zajednica ostati angažirana sa svojim partnerima u Bosni i Hercegovini kako bi im pomogla da postignu napredak.

Postoji fatalističko gledanje da se – s obzirom da je ostalo manje od godinu dana do sljedećih općih izbora – ne može postići puno, budući da su stranke već krenule u kampanju.

Mi u međunarodnoj zajednici to ne prihvatamo i ne vidim zašto bi građani Bosne i Hercegovine to trebali prihvatiti. Budući da je još godina dana ostala do općih izbora, vladajuće institucije i stranke trebaju sada da urade posao.

* * *

Svi ste vi upoznati sa sporim napretkom u provedbi programa "5 + 2" od februara 2008. godine. 5 + 2 se tiče uspostavljanja čvrstih uslova koji će omogućiti ovoj zemlji da ide naprijed, ekonomski, politički i socijalno, za dobrobit svakog građanina – a ipak dogovor o ključnim pitanjima i dalje se ne postiže. Smatramo da je takav dogovor moguć i to prije sljedećih izbora.

PIC je također informiran o napretku u pregovorima u provedbi odluke Sejdić-Finci. Strpljiv i konstruktivan angažman Evropske unije dao je priliku zemlji da postigne pravi napredak u pravcu kandidature i članstva, ali još uvijek ostaje da vidimo da li će politički lideri iskoristiti to što se njima i građanima koje predstavljaju nudi.

Delegacije su također čule izlaganje predsjedavajućeg Centralne izborne komisije o tome šta je potrebno učiniti kako bi u oktobru 2014. bili održani izbori. U ovom kontekstu, Upravni odbor PIC-a je pozvao da se što prije, i u punoj koordinaciji sa Centralnom izbornom komisijom, usvoje neophodne promjene člana 9.3 Izbornog zakona BiH. To je hitno jer će taj amandman omogućiti Centralnoj izbornoj komisiji da pripremi i provede izbore. Ovo pitanje ne treba vezati za druge amandmane na Izborni zakon jer je riječ o kvalitativno različitom pitanju.

* * *

Druga važna tema razgovora bilo je poštivanje vladavine prava. Tokom posljednjih nekoliko godina, sve je veća tendencija da politički razlozi i pragmatizam imaju prioritet nad vladavinom prava, i to mora prestati. Već smo bili svjedoci veoma negativnih posljedica koje to ima za građane – na primjer, odlaganje izbora u Mostaru 2012. godine.

Poštivanje vladavine prava uključuje i poštivanje Daytonskog mirovnog sporazuma, ustavnog okvira, i, važno je reći, obaveze provođenja odluka Ustavnog suda BiH.

* * *

Upravni odbor PIC-a je još jednom ponovio svoju punu podršku nezavisnom i profesionalnom pravosudnom sistemu na svim nivoima u BiH.

Pokušaji vršenja političkog pritiska i uticaja na ove institucije su neprihvatljivi. Upravni odbor PIC-a je izrazio posebnu zabrinutost zbog neprekidnih nastojanja da se ugrozi autoritet državnih pravosudnih institucija.

Pravda i odgovornost za ratne zločine i genocid predstavljaju osnovne elemente procesa pomirenja za žrtve i narode u BiH. Stoga, odluka Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Maktouf-Damjanović i njen uticaj na sudsko procesuiranje ovih užasnih zločina se ne smije zloupotrebjavati u političke svrhe kao što smo to nedavno vidjeli. Upravni odbor PIC-a izražava svoju veliku zabrinutost u tom pogledu.

* * *

Delegacije su danas također naglasile značaj obrazovanja za budućnost Bosne i Hercegovine.

Politički direktori su informirani o pitanju škole u Konjavi Polju, kao i o jučerašnjem prvom sastanku novog školskog odbora i usvajanju novog poslovnika o radu. Mnogo je energije utrošeno da bi sve strane razmotrile ovo pitanje – ali nisu sve aktivnosti objavljene u javnosti. Nadam se da u danima koji su pred nama domaći akteri mogu postići dovoljan napredak kako bi se preostala djeca mogla što prije vratiti u škole i dobiti adekvatno obrazovanje. Cilj međunarodne zajednice jeste da se sva djeca vrate u školu..

Istovremeno, protesti roditelja iz Konjavi Polja i Vrbanjaca su odraz širih pitanja koja se moraju riješiti kroz dugoročnu strategiju u oblasti obrazovanja. U ovom kontekstu, PIC je istakao hitnu potrebu da nadležni organi vlasti na cijelom području BiH na svim nivoima krenu odlučno sa reformom obrazovanja s ciljem poboljšanja obrazovnih standarda, zasnovanih na principima nediskriminacije, nesegregacije i inkluzivnosti.

Podsjetili smo se da se BiH, kada je pristupila Vijeću Evrope 2002. godine, obavezala da će ukinuti diskriminaciju i segregaciju u svom obrazovnom sistemu. Jedanaest godina kasnije, nije poduzela značajne korake da to uradi, što će predstavljati prepreku za BiH na njenom putu ka Evropi. Među delegacijama je vladalo snažno uvjerenje da sadašnji obrazovni sistem ne priprema mlade ljude da budu konkurentni u ekonomiji 21. stoljeća.

Apeliramo na Konferenciju ministara obrazovanja da preuzme aktivniju ulogu i da sačini koherentniji zakonski okvir u oblasti obrazovanja na cijelom području BiH, uključujući veće približavanje nastavnih planova i programa, kao i da radi na podizanju standarda u svim školama. Članovi PIC-a su potvrdili svoju spremnost da i dalje pružaju pomoć školama u BiH kroz njihove postojeće programe.

Kao zaključak, dozvolite mi da kažem da su lideri u oba entiteta pokazali nespremnost ili nesposobnost da politički sistem učine funkcionalnim. Političari u Republici Srpskoj i dalje osporavaju autoritet državnih institucija i dovode u pitanje teritorijalni integritet BiH u svojim izjavama. S druge strane, također smo čuli huškačku retoriku. Osim toga, u Federaciji nedostaju hitne aktivnosti po pitanju dogovaranja oko reformi.

Zbog sporosti, građani u oba entiteta snose posljedice ovakve situacije.

Upravo prije nekoliko mjeseci, građani su izašli na ulice širom zemlje da bi iskazali svoje nezadovoljstvo uobičajenom politikom. Poruka koju je poslao PIC jeste da će međunarodna zajednica učiniti sve što je moguće da bi pomogla da građani BiH ostvare svoje težnje ka boljoj budućnosti. Ali, kao što vam je svima poznato, nije zadaća međunarodne zajednice da rješava probleme u ovoj zemlji – to je zadaća izabranih lidera. Uloga javnosti je također da izvrši pritisak na političke lidere da počnu odgovarati na njihove zahtjeve. Izabrani zvaničnici rade za građane ove zemlje što je koncept koji, čini se, ovi zvaničnici često gube iz vida.

Još jedna tema o kojoj smo razgovarali, a koja direktno utječe na artikulaciju glasa naroda, je neizostavna uloga nezavisnih medija u prenošenju nezadovoljstva građana. Bosni i Hercegovini su potrebni snažni, slobodni i kritički mediji. Postoje ustavne i zakonske garancije za slobodu govora, a ipak smo vidjeli kako neki lideri pokušavaju da stišaju kritike.

U Komuniqueu smo podsjetili vlasti u BiH na njihove obaveze da ispoštuju međunarodne standarde slobode medija. Javne ličnosti se moraju uzdržati od pokušaja zastrašivanja medija. Međunarodna zajednica stoji rame uz rame sa novinarima u BiH koji rade, često u veoma teškim uslovima, da bi podržali pravo građana da javno iskažu svoje mišljenje.

Izjava prvog zamjenika visokog predstavnika Tamira Wasera:

Mostar

Među članicama Vijeća za provedbu mira (PIC) preovladavalo je razočarenje zbog konstantnog neuspjeha relevantnih političkih stranaka i institucija da ispune svoje obaveze na implementaciji presude Ustavnog suda BiH o izbornom sistemu za Mostar.

Zbog ovog neuspjeha, građanima Mostara je i dalje uskraćeno pravo da učestvuju na općinskim izborima.

Upravni odbor PIC-a je podvukao da se lokalni izbori u Mostaru trebaju održati najkasnije do oktobra 2014. godine. Upravni odbor je također naglasio da će svaka stranka koja se iskreno ne angažira u procesu traženja rješenja snositi punu odgovornost za stalno negiranje osnovnih prava građanima Mostara.

Također smo još jednom potvrdili, u skladu s onim što su se i same stranke usaglasile prošle godine, da je ključni princip da Mostar ostaje jedinstvena, koherentna, multietnička općina s izvjesnim nivoom lokalne uprave/administracije ispod nivoa Grada.

Prezentiran je okvirni dokument oko kojeg su se početkom godine dogovorile mnoge stranke, ali dvije glavne stranke u Mostaru i dalje odbijaju pregovarati o osnovama principa usvojenim prošle godine. Umjesto toga, imamo neke nerealne ideje kao što su podjela drugih gradova ili imenovanje supervizora za Mostar. Ovo nisu ozbiljni prijedlozi i samo skreću pažnju s istinskih aktivnosti koje je potrebno poduzeti. I dalje smo spremni pomoći svim strankama u Mostaru kada budu spremne da se konstruktivno uključe u rješavanje problema.

Pitanja u vezi s Federacijom

Općenito, Upravni odbor je pozvao vlasti u Federaciji da udvostruče svoje napore tokom preostalog dijela mandata kako bi osigurali efikasno funkcioniranje institucija. Konkretnije, vlasti u Federaciji trebaju poduzeti potrebne mjere kako bi Ustavni sud Federacije BiH, uključujući i Vijeće za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, mogao izvršavati sve svoje nadležnosti.

Vlasti Federacije BiH trebaju usvojiti izmjene i dopune Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima kako bi osigurali institucionalnu stabilnost u Federaciji. Ovim izmjenama i dopunama bi se potvrdio kontinuitet funkcija, dok bi se istovremeno osigurali mehanizmi za rješavanje blokada u procesu imenovanja.

Delegacije zemalja-članica pozvale su Parlament Federacije da usvoji Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije s potrebnim izmjenama i dopunama, kako bi se osigurala pravna nezavisnost policije, uključujući i nezavisnost u budžetskim pitanjima. OHR, EU i SAD su tijesno sarađivali s lokalnim vlastima na provođenju ovih reformi. Također smo uvjereni da bi usvajanje usklađenih zakona o unutrašnjim poslovima na nivou Kantona dodatno promoviralo razvoj nezavisnog i profesionalnog rada policije.

Na kraju, Upravni odbor je pozdravio odluku Parlamenta Federacije BiH da provede inicijativu za reformu Ustava Federacije BiH tako da ovaj entitet postane funkcionalniji, ekonomičniji i da brže reagira na potrebe građana. Grupa stručnjaka prezentirala je niz dobrih ideja, ali stranke mogu i trebaju prezentirati svoje ideje. Iskreno se nadam da Parlament može poduzeti konkretne aktivnosti, uključujući i glasanje o različitim prijedlozima, prije početka sezone godišnjih odmora i perioda predizborne kampanje koji će uslijediti.

Ekonomija

Zemlje-članice Upravnog odbora također su dobile informacije o stand-by aranžmanu MMF-a u BiH. Upravni odbor čvrsto podržava nastojanja MMF-a da osigura fiskalnu disciplinu i strukturalne reforme u oblasti ekonomije. Također je podržao daljnju primjenu MMF-ovog principa uslovljavanja kako bi se osiguralo provođenje ovih reformi koje djeluju kao instrument za otvaranje novih radnih mjesta i poboljšanje životnog standarda. Ovo su najvažnija pitanja u svakodnevnom životu građana Bosne i Hercegovine.